

ΣΤΟΧΟΣ 17 ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Βρεττός Περικλής

Απόφοιτος Τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών Παντείου Πανεπιστημίου, ΠΜΣ Βιώσιμη Ανάπτυξη, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο
Periklis1996@outlook.com

Περίληψη

Το συγκεκριμένο δοκίμιο έχει ως στόχο να αναδείξει την σημασία των 17 στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης και συγκεκριμένα του στόχου 17 που αφορά τη συνεργασία για την επίτευξη όλων των στόχων. Μετά από μια σύντομη παρουσίαση του στόχου θα γίνει προσπάθεια για την ανάδειξη όλων των πτυχών του, στα πλαίσια του τοπικού, εθνικού αλλά και διεθνούς επιπέδου. Δηλαδή τόσο στα πλαίσια της Ελλάδος όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο τελευταίο μέρος του δοκιμίου θα αναφερθούμε σε ατομικές δράσεις που μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη και την υλοποίηση του συγκεκριμένου στόχου.

Λέξεις Κλειδιά: βιώσιμη ανάπτυξη, Ελλάδα και ΟΤΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Στόχος 17

1. Εισαγωγή

Μετά από ανασκόπηση στην σχετική βιβλιογραφία θα ασχοληθούμε με την ανάδειξη του στόχου 17 της Βιώσιμης Ανάπτυξης, που αφορά την συνεργασία των χωρών με στόχο την επίτευξή του. Ύστερα από μια εκτενή αναφορά στον στόχο και στο τι προσπαθεί να επιτύχει, θα προχωρήσουμε στο κύριο θέμα της εργασίας μας.

Συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε σε όλες τις πτυχές του και στο τι προσπαθεί να επιτύχει τόσο σε τοπικό-εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Θα γίνει προσπάθεια ανάδειξης των δράσεων στα πλαίσια της Ελλάδος αλλά και σε διεθνές επίπεδο στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πρώτο μέρος του δοκιμίου θα γίνει πλήρης αναφορά, σε όλες τις δράσεις και τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη του στόχου 17 και στις προσπάθειες χρηματοδότησης αυτών. Επίσης, θα σημειωθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η υλοποίηση των δράσεων της Ε.Ε. Παρά τα προβλήματα θα δούμε ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει πρόοδος στις δράσεις τόσο από την Ε.Ε. όσο και από την Ελλάδα σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψιν τις επιταγές των Ευρωπαϊκών οδηγιών.

Στο δεύτερο μέρος του δοκιμίου, θα εξετάσουμε τις ατομικές δράσεις που μπορούν να διεξαχθούν για την επίτευξη και την προώθηση του στόχου 17 της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Δηλαδή, ατομικές δράσεις που μπορούν να αναπτύξουν το αίσθημα συνεργασίας για την επίτευξη όλων των στόχων.

2. Περιγραφή του στόχου

Η επίτευξη όλων των στόχων της ατζέντας 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη όπως αυτή υιοθετήθηκε το 2015 προϋποθέτει στενή συνεργασία σε όλα τα επίπεδα μεταξύ των κυβερνήσεων, του ιδιωτικού τομέα καθώς και της κοινωνίας των πολιτών.

Με τον στόχο 17 επιδιώκεται μια παγκόσμια εταιρική σχέση για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο στόχος αναδεικνύει τη σημασία της παγκόσμιας μακροοικονομικής σταθερότητας και της ανάγκης για κινητοποίηση προς εύρεση οικονομικών πόρων για τις αναπτυσσόμενες χώρες από διεθνείς πηγές, καθώς και για ενίσχυση των εγχώριων δυνατοτήτων προς την ανάπτυξη των κρατικών εσόδων. Υπογραμμίζει, επίσης, τη σημασία του εμπορίου για τις

αναπτυσσόμενες χώρες και των δίκαιων κανόνων διακυβέρνησης για το διεθνές εμπόριο. Ο στόχος 17 τονίζει επιπλέον τη σημασία πρόσβασης στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία, ιδίως των πληροφοριών και επικοινωνιών που βασίζονται στο διαδίκτυο (<https://gslegal.gov.gr>)

Ο κόσμος στη σημερινή εποχή είναι περισσότερο αλληλένδετος και στενά συνδεδεμένος παρά ποτέ στο παρελθόν, κυρίως λόγω της ψηφιακής τεχνολογίας. Οι 17 στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο με ισχυρή δέσμευση για παγκόσμια εταιρική σχέση και συνεργασία. Ο συντονισμός πολιτικών δράσεων, αλλά και κοινωνικών, για βοήθεια προς τις αναπτυσσόμενες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό περιλαμβάνει την υποστήριξη αυτών των χωρών στη διαχείριση των οικονομικών τους, συμπεριλαμβανομένων του χρέους τους, καθώς και την προώθηση των επενδύσεών τους.

Η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί εδώ και καιρό στην παγκόσμια εταιρική σχέση υποστηρίζοντας τις αναπτυσσόμενες χώρες μέσω επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας. Στο παρελθόν, υπήρξε μια αλλαγή στην ισορροπία των ρόλων, από δωρητή-λήπτη σε μια συνεργασία με βάση μία πιο ισότιμη εταιρική σχέση. Η Ε.Ε. έχει συμμετάσχει έντονα σε διαδικασίες όπως η “Παγκόσμια Συνεργασία για Αποτελεσματική Ανάπτυξη και Συνεργασία”, η οποία προωθεί την διαφάνεια και την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των αρχών. Ωστόσο, για να βοηθήσει και άλλους, η Ε.Ε. πρέπει επίσης να διασφαλίσει τη δική της οικονομική σταθερότητα και να καταβάλει προσπάθειες για να υποστηρίξει τη χρηστή οικονομική της διακυβέρνηση στα κράτη μέλη της. Πολλοί από τους στόχους μπορούν να προσεγγιστούν μόνο από τη βάση της ισχυρής τεχνολογικής ανάπτυξης, κυρίως στην ψηφιακή σφαίρα.

Η παρακολούθηση του στόχου 17 στα πλαίσια της ΕΕ επικεντρώνεται στην παγκόσμια εταιρική σχέση καθώς και στην οικονομική διακυβέρνηση και πρόσβαση στην τεχνολογία στο εσωτερικό του κράτους ή της Ε.Ε. Η πρόοδος της ΕΕ στους τομείς που παρακολουθούνται έχει επηρεαστεί έντονα από τον COVID-19. Οι συνολικές οικονομικές ροές μειώθηκαν κατά πολύ τα τελευταία δύο χρόνια. Η εικόνα είναι σαφώς επίσης δυσμενής όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική διακυβέρνηση εντός της Ε.Ε. Τα ποσοστά χρέους-ΑΕΠ έχουν αυξηθεί σημαντικά ως απάντηση στην καταπολέμηση της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο οι τάσεις πρόσβασης στην τεχνολογία είναι σαφώς ευνοϊκές για την Ε.Ε., με σημαντικά περισσότερα αστικά και αγροτικά νοικοκυριά που απολαμβάνουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας.

Ο στόχος 17 επιδιώκει την συνεχή ενίσχυση της αύξησης και συλλογής των εγχώριων πόρων, μέσω της διεθνούς στήριξης στις αναπτυσσόμενες χώρες. Προκειμένου να βελτιωθεί η εγχώρια ικανότητα για τη συλλογή φόρων και άλλων εσόδων, καθώς και την εφαρμογή, από τα ανεπτυγμένα κράτη των δεσμευτικών υποχρεώσεών τους για την παροχή επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας.

Στοχεύει επίσης στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Βορρά-Νότου, γειτονικών κρατών καθώς και των περιφερειακών και διεθνών συνεργασιών για θέματα που αφορούν την πρόσβαση στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία, και ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων με αμοιβαία συμφωνηθέντες όρους.

Τέλος ο στόχος 17, αποτελεί έναν περίπλοκο στόχο που μπορεί να αναφερθεί ποικιλοτρόπως σε διάφορους τομείς. Επιδιώκεται λοιπόν και μια ενίσχυση στις πολυμερείς εταιρικές συνεργασίες μέσω της Ενίσχυσης της Παγκόσμιας Σύμπραξης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, προκειμένου να στηριχθεί η επίτευξη των Στόχων σε όλες τις χώρες, και ιδίως στις αναπτυσσόμενες (Pierce, 2018).

Target	Indicator
(FINANCE) Assist developing countries in attaining long-term debt sustainability through coordinated policies aimed at fostering debt financing, debt relief and debt restructuring, as appropriate, and address the external debt of highly indebted poor countries to reduce debt distress.	Debt service as a proportion of exports of goods and services.
(TECHNOLOGY) Enhance North-South, South-South and triangular regional and international cooperation on and access to science, technology and innovation and enhance knowledge sharing on mutually agreed terms, including through improved coordination among existing mechanisms, in particular at the United Nations level, and through a global technology facilitation mechanism	Number of science and/or technology cooperation agreements and programmes between countries, by type of cooperation
(CAPACITY-BUILDING) Enhance international support for implementing effective and targeted capacity-building in developing countries to support national plans to implement all the sustainable development goals, including through North-South, South-South and triangular cooperation.	Dollar value of financial and technical assistance (including through North-South, South-South and triangular cooperation) committed to developing countries.
(TRADE) Significantly increase the exports of developing countries, in particular with a view to doubling the least developed countries' share of global exports by 2020.	Developing countries' and least developed countries' share of global exports
(SYSTEMIC ISSUES) Enhance policy coherence for sustainable development.	Number of countries with mechanisms in place to enhance policy coherence of sustainable development.

(Εικόνα1: [https://www.sopact.com/hs-fs/hubfs/sdg%2017%20indicators%20\(1\).png?width=755&name=sdg%2017%20indicators%20\(1\).png](https://www.sopact.com/hs-fs/hubfs/sdg%2017%20indicators%20(1).png?width=755&name=sdg%2017%20indicators%20(1).png))

3. Περιγραφή υπάρχουσας κατάστασης - Προβλήματα

Οι Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης μπορούν να υλοποιηθούν μόνο μέσα από ισχυρές παγκόσμιες συνεργασίες. Μια επιτυχημένη αναπτυξιακή ατζέντα απαιτεί συμπράξεις χωρίς αποκλεισμούς, σε όλα τα επίπεδα, βασισμένες σε αρχές και αξίες και σε ένα κοινό όραμα ή κοινούς στόχους που τοποθετούν τους ανθρώπους και τον πλανήτη στο επίκεντρο. Πολλές χώρες απαιτούν Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και το εμπόριο. Ωστόσο, τα επίπεδα βοήθειας συνεχώς μειώνονται και οι ισχυρές οικονομικά χώρες δεν τήρησαν επί των πλείστων τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης.

Λόγω της πανδημίας του COVID-19, η παγκόσμια οικονομία προβλέπεται να συρρικνωθεί απότομα, κατά 3 τις εκατό, το 2020, βιώνοντας τη χειρότερη ύφεση από τη “Μεγάλη Ύφεση”. Απαιτείται ισχυρή διεθνής συνεργασία, τώρα, περισσότερο από ποτέ για να διασφαλιστεί το αίτημα, ότι οι χώρες θα έχουν τα μέσα για να ανακάμψουν από την πανδημία, να οικοδομήσουν καλύτερα και να επιτύχουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Από την υιοθέτηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης το 2015, η «παγκόσμια κοινότητα» έχει αποτύχει μεμονωμένα να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την υλοποίησή τους. Ωστόσο, με την αντιμετώπιση τριών μεγάλων προβλημάτων στο διεθνές οικονομικό σύστημα, οι παγκόσμιοι ηγέτες θα μπορούσαν ακόμη να βοηθήσουν στην επαναφορά των ΣΒΑ (Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης) σε τροχιά υλοποίησής τους.

Στις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη το Σεπτέμβριο του 2019, οι παγκόσμιοι ηγέτες συζήτησαν μια σειρά από σημαντικά ζητήματα και κυρίως την πρόοδο προς την επίτευξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Ορισμένοι από τους στόχους είναι ιδιαίτερα επίκαιροι, συμπεριλαμβανομένων εκείνων τις δράσεις για το κλίμα, την αξιοπρεπή εργασία, την οικονομική ανάπτυξη, την ποιοτική εκπαίδευση και τις συνεργασίες για την επίτευξη των στόχων.

Ωστόσο, αυτή η παγκόσμια συγκέντρωση ανώτατου πολιτικού επιπέδου δεν προκάλεσε μεγάλο ενθουσιασμό στο κοινό. Στην πραγματικότητα, οι άνθρωποι σε πολλά μέρη του κόσμου πρακτικά συνεχίζουν να αγνοούν τις επικείμενες συναντήσεις, απορρίπτοντάς τις “με ένα χασμουρητό ή ένα ανασήκωμα των ώμων” ως ένα “αδιάφορο” θέμα συζήτησης μεταξύ διεθνών οργανισμών. Αν οι κυβερνήσεις δεν αρχίσουν να παίρνουν πιο σοβαρά τις δεσμεύσεις τους για τους ΣΒΑ, η δημόσια αδιαφορία και ο κυνισμός θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται.

Από την υιοθέτηση των ΣΒΑ το 2015 η «διεθνής κοινότητα» έχει αποτύχει μέχρι στιγμής να δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίησή τους. Πολλοί, φυσικά, θα αμφισβητούσαν αν υπάρχει πια μια ενιαία διεθνής κοινότητα, δεδομένης της μονομερούς στροφής στις Ηνωμένες Πολιτείες και αλλού, των συνεχιζόμενων εμπορικών πολέμων και συμπεριφοράς με ασέβεια πολλών παγκόσμιων ηγετών ο ένας προς τον άλλον.

Όμως, η ανάγκη για διεθνή συνεργασία ποτέ δεν ήταν μεγαλύτερη και πιο επείγουσα, όχι μόνο όσον αφορά τη δράση για το κλίμα, όπου δυστυχώς έλειπε η απαιτούμενη παγκόσμια και εθνική ηγεσία. Ειδικότερα, η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα είναι αδύναμη, ασταθής και ευάλωτη σε πολλούς κινδύνους. Η ανάκαμψη της παραγωγής παρέμεινε περιορισμένη και εύθραυστη, ακόμη και στις πιο δυναμικές οικονομίες. Επίσης, οι διαφορές μεταξύ όλων των ειδών ανισοτήτων έχουν επιδεινωθεί από τότε που η διεθνή κοινότητα άρχισε να μην δίνει τη δέουσα προσοχή.

Αυτές οι ανησυχητικές τάσεις είναι αποτέλεσμα όχι μόνο των εθνικών πολιτικών, αλλά και των διεθνών οικονομικών διαδικασιών, των νόμων και των θεσμών που τις επιτρέπουν. Η «διεθνής κοινότητα» έχει, επομένως, πολλά να απαντήσει και αλλά τόσα που πρέπει να κάνει για να βελτιώσει τα πράγματα.

Οι παγκόσμιοι ηγέτες καλούνται να αντιμετωπίσουν τρία ζητήματα συγκεκριμένα. Αρχικά, η διεθνής οικονομική αρχιτεκτονική και τα σχετικά πρότυπα εμπορίου και ροών κεφαλαίων συνεχίζουν να οδηγούν σε μια ανισότητα μεταξύ των κρατών. Η πρωτογενής κατανομή του εισοδήματος, για παράδειγμα, έχει γίνει πιο άνιση σε όλο τον κόσμο λόγω μεγάλων εθνικών και πολυμερών νομικών και οικονομικών αλλαγών. Αυτά περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων «περιουσιακών στοιχείων» με τη μορφή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, την εμφάνιση νέων «προϊόντων» όπως η ανάλυση δεδομένων, την ιδιωτικοποίηση δημόσιων ή κοινωνικών περιουσιακών στοιχείων όπως η φύση και την ιδιωτική παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Αυτές οι αλλαγές αύξησαν τα επίπεδα συγκέντρωσης της αγοράς και τον έλεγχο των μονοπωλίων και ενθάρρυναν την πρόσθετη αναζήτηση ενοικίων από μεγάλες εταιρείες. Αυτό, με τη σειρά του, εντείνει περαιτέρω την ανισότητα της ιδιοκτησίας περιουσιακών στοιχείων και τη συγκέντρωση των εισοδηματικών ροών.

Δεύτερον, οι κυβερνήσεις βασίζονται όλο και περισσότερο στην οπισθοδρομική έμμεση φορολογία, επειδή δεν παράγουν αρκετά έσοδα από άμεσους φόρους. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη διεθνή ανοχή των νομικών μέτρων φορο-αποφυγής από πολυεθνικές εταιρείες και πλούσιους ιδιώτες, και στην έλλειψη κατάλληλου συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τις εθνικές φορολογικές πολιτικές, που επιτρέπουν τεράστιες παράνομες οικονομικές ροές μεταξύ των χωρών. Η φορο-αποφυγή επιχειρήσεων δεν επιτρέπει στις κυβερνήσεις να αποκτήσουν τους πόρους που χρειάζονται για να χρηματοδοτήσουν μέτρα που σχετίζονται με τους SDG και ύστερα να ανταποκριθούν στις

άλλες πιεστικές ανησυχίες των πολιτών. Ακόμα, η ανεπαρκής χρηματοοικονομική ρύθμιση, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών ροών κεφαλαίων, έχει συγκεντρώσει περαιτέρω την οικονομική ισχύ και έχει αυξήσει την αστάθεια.

Τρίτον, μια κακώς σχεδιασμένη εστίαση στη δημοσιονομική λιτότητα περιορίζει τις κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο, επιδεινώνει τις υπάρχουσες ανισότητες και τροφοδοτεί νέες κοινωνικές εντάσεις. Η εμμονή των υπευθύνων χάραξης πολιτικής με τη δημοσιονομική πειθαρχία τονίζει και παρατείνει τις κυκλικές πτώσεις και αποτρέπει μια ευρεία και διαρκή ανάκαμψη σε πολλές οικονομίες. Καταπνίγει, επίσης, τις πράσινες δημόσιες επενδύσεις που απαιτούνται για την απαλλαγή των οικονομιών από τον άνθρακα, προκειμένου να γίνουν η παραγωγή και η κατανάλωση πιο οικολογικά βιώσιμες. Τέλος, η λιτότητα επιβάλλει το κόστος της οικονομικής προσαρμογής στις οικογένειες, ιδίως μέσω της απλήρωτης εργασίας των γυναικών μέσα στα νοικοκυριά.

Σήμερα, υπάρχει μικρή οικονομική δικαιολογία για μια τέτοια λιτότητα. Μεταξύ των ανεπτυγμένων οικονομιών, για παράδειγμα, η Πορτογαλία έχει αναπτυχθεί περισσότερο από το χρέος της αντί να έχει φθαρεί από τη λιτότητα. Οι αναπτυσσόμενες οικονομίες που υιοθέτησαν ετερόδοξες πολιτικές, αντί των τυπικών μέτρων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, όπως η Κίνα και το Βιετνάμ, τα πήγαν πολύ καλύτερα από άλλες. Ωστόσο, το ΔΝΤ, υποβοηθούμενο από άλλους διεθνείς θεσμούς, συνεχίζει να προωθεί ορθόδοξες πολιτικές. Ο στόχος είναι «να τερματίσουν τη φτώχεια, να προστατέψουν τον πλανήτη και να εξασφαλίσουν την ευημερία για όλους». Οι ΣΒΑ κράτησαν την υπόσχεση για σημαντική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Παρόλα αυτά, τέσσερα χρόνια μετά την υιοθέτηση των στόχων οι ζωές πολλών ανθρώπων έχουν αλλάξει προς το χειρότερο.

Οι παγκόσμιοι ηγέτες που συγκεντρώνονται στα Ηνωμένα Έθνη αυτόν τον μήνα πρέπει να δείξουν ότι λαμβάνουν σοβαρά την αντιμετώπιση θεμελιωδών παγκόσμιων προκλήσεων και την επίτευξη των ΣΒΑ. Διαφορετικά, κανείς δεν πρέπει να εκπλήσσει όταν οι άνθρωποι αγνοούν τι συμβαίνει σε τέτοιες συναντήσεις και στρέφουν την προσοχή τους αλλού.

4. Πολιτικές και δράσεις

Indicator	Long-term trend (past 15 years)	Short-term trend (past 5 years)
Global partnership		
Official development assistance		
EU financing to developing countries		
EU imports from developing countries		
Financial governance within the EU		
General government gross debt		
Share of environmental taxes in total tax revenues		
Access to technology		
Share of households with high-speed internet connection	:	

Table 1: Indicators measuring progress towards SDG 17, EU

Symbol	With quantitative target	Without quantitative target
	Trends for indicators marked with this 'target' symbol are calculated against an official and quantified EU policy target. In this case the arrow symbols should be interpreted according to the left-hand column below. Trends for all other indicators should be interpreted according to the right-hand column below.	
	Significant progress towards the EU target	Significant progress towards SD objectives
	Moderate progress towards the EU target	Moderate progress towards SD objectives
	Insufficient progress towards the EU target	Moderate movement away from SD objectives
	Movement away from the EU target	Significant movement away from SD objectives
	Calculation of trend not possible (for example) time series too short)	

Table 2: Explanation of symbols for indicating progress towards SD objectives and targets

4.1. Χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Στόχο 17

Η υλοποίηση του στόχου 17 στα πλαίσια της ΕΕ επικεντρώνεται στην παγκόσμια εταιρική σχέση, στην οικονομική διακυβέρνηση και την πρόσβαση στην τεχνολογία εντός της ΕΕ (Gentiloni, 2021).

Το 2015, στην Ατζέντα Δράσης της Αντίς Αμπέμπα, όλες οι χώρες αναγνώρισαν ότι η οικονομία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ολοκλήρωση των εγχώριων προσπαθειών για να κινητοποιήσουν τους κοινούς πόρους, ιδίως στους φτωχότερους και τους περισσότερους ευάλωτους κρατικούς εταίρους. Επίσημη βοήθεια για εξέλιξη, επίσημες ροές, ιδιωτικές ροές, όπως οι άμεσες ξένες επενδύσεις (FDI) και επιχορηγήσεις από μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και επίσημες εξαγωγικές πιστώσεις είναι μερικές από τις χρηματοοικονομικές ροές της Ε.Ε. και των κρατών μελών της προς τις αναπτυσσόμενες χώρες. Υπήρξε μια θετική τάση ως προς το σύνολο του όγκου των χρηματοοικονομικών ροών από την Ε.Ε. προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, τις δύο τελευταίες δεκαετίες. Η χρηματοδότηση της Ε.Ε. για τις πιο αδύναμες οικονομικά χώρες ανήλθε σε 131,4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019. Αυτό το ποσό είναι υπερδιπλάσιο από το ποσό που προβλεπόταν το 2004, αλλά χαμηλότερο από τα ποσά που δόθηκαν το 2014, το 2015 και το 2017 (Timmermans, Marianne, 2019).

Η ιδέα ότι οι χώρες-δωρητές πρέπει να συνεισφέρουν 0,7% του ακαθάριστου εθνικού τους εισοδήματος (ΑΕΕ) βρίσκεται στη διεθνή ατζέντα εδώ και μισό αιώνα. Η Ε.Ε. έχει δεσμευτεί να επιτύχει τον στόχο του 0,7% έως το 2030, όπως επιβεβαιώνεται στην Ευρωπαϊκή Συναινέση για την Ανάπτυξη. Κράτη-μέλη που εντάχθηκαν στην Ε.Ε. μετά το 2002 έχουν δεσμευτεί να παρέχουν το 0,33% του ΑΕΕ τους προς την στήριξη άλλων κρατών-μελών. Συνολικά, η Ε.Ε. δαπάνησε το 0,50% του ΑΕΕ της το 2020, υπερβαίνοντας το προηγούμενο ανώτατο όριο του 0,49% το 2016.

Στόχος της Ε.Ε. είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες να μπορούν να συνδυάσουν τη βοήθεια, τις επενδύσεις και το εμπόριο με εγχώριους πόρους και πολιτικές για τη δημιουργία ικανοτήτων και τη δυνατότητα για αυτονομία. Η ΕΑΒ, για παράδειγμα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως καταλύτης για την κινητοποίηση άλλων των οικονομικών πόρων, όπως τα εγχώρια φορολογικά έσοδα ή πόρους από τον ιδιωτικό τομέα. Η οικονομική στήριξη της Ε.Ε., σε συνδυασμό με τα εγχώρια και τα ιδιωτικά έσοδα, μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την επίτευξη των στόχων της Ατζέντας 2030, επιτρέποντας επενδύσεις σε κοινωνικές υπηρεσίες, καθαρή ενέργεια, υποδομές, μεταφορές και πληροφορίες και τεχνολογίες επικοινωνιών.

Η Ε.Ε. τονίζει τη συνοχή μεταξύ όλων των χρηματοοικονομικών ροών προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, προσπαθώντας να συγκεντρώσει βοήθεια, επενδύσεις, εμπόριο,

κινητοποίηση εγχώριων πόρων και αποτελεσματικές πολιτικές. Για παράδειγμα, η Ε.Ε. διαθέτει υποστήριξη για την κινητοποίηση εγχώριων πόρων, δηλαδή πρόγραμμα, το οποίο στοχεύει στη δημιουργία αποτελεσματικών, διαφανών και δίκαιων φορολογικών συστημάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η Ε.Ε. χρησιμοποιεί επίσης το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (EFSD) για να βοηθήσει στην κινητοποίηση της χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα και να διατηρήσει την «αδασμολόγητη και χωρίς ποσοτώσεις» πρόσβαση στην αγορά των ΛΑΧ, όπως ορίζεται στην Ατζέντα Δράσης της Αντίς Αμπέμπα (AAAA) (Gentiloni, 2021).

Η ΑΑΑΑ τονίζει ότι χρειάζονται δημόσιες και ιδιωτικές, διεθνείς και εγχώριες πηγές χρηματοδότησης καθώς και μη χρηματοοικονομικά μέσα υλοποίησης για σκοπούς βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ε.Ε. υποστηρίζει την πολυμερή πρωτοβουλία των Ολοκληρωμένων Εθνικών Χρηματοδοτικών Πλαισίων. Αυτά είναι ένα εργαλείο σχεδιασμού για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο. Υπό την ηγεσία της χώρας, βοηθούν τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να χαρτογραφήσουν το τοπίο για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Επιχειρούν να χαράξουν μια στρατηγική χρηματοδότησης για τη μόχλευση βιώσιμων επενδύσεων και να εφαρμόσουν πολιτικές για την επίτευξη των εθνικών προτεραιοτήτων στα σχέδια βιώσιμης ανάπτυξης.

Τον Μάρτιο του 2021, ο ΟΟΣΑ κυκλοφόρησε το πρώτο ολοκληρωμένο σύνολο δεδομένων Συνολικής Επίσημης Υποστήριξης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (TOSSD). Περιλαμβάνει πληροφορίες από περίπου 90 χώρες και φορείς παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της Ε.Ε. και των κρατών μελών της, σχετικά με τις δραστηριότητές τους για την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Το νέο σύνολο δεδομένων TOSSD έχει τη δυνατότητα καταγραφής παγκόσμιων προσπαθειών για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, για παράδειγμα την υποστήριξη των εμβολίων του COVID-19 και την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος. Παρέχει επίσης μια πληρέστερη εικόνα των ιδιωτικών ποσών, που κινητοποιούνται από επίσημες παρεμβάσεις. Τόσο η ατζέντα 2030 όσο και η ΑΑΑΑ υπογραμμίζουν τη σημασία της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας ως ισχυρές κινητήριες δυνάμεις για την αειφόρο ανάπτυξη. Η διεθνής συνεργασία σε αυτούς τους τομείς είναι απαραίτητη για την επίτευξη όλων των ΣΒΑ.

Η Ε.Ε. ενημέρωσε τη στρατηγική της για τη βοήθεια προς το εμπόριο το 2017, ώστε να αντικατοπτρίζει τις σημαντικές πολιτικές αλλαγές τόσο σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και σε επίπεδο Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένης της νέας ευρωπαϊκής συναίνεσης για την ανάπτυξη και το εμπόριο για όλους.

Η επικαιροποιημένη στρατηγική αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεχόμενης βοήθειας για το εμπόριο με άλλες πολιτικές και μέσα της Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών συμφωνιών της Ε.Ε. και των μονομερών προγραμμάτων προτιμήσεων. Η εστίαση στις ΛΑΧ αποτελεί βασικό μέρος της επικαιροποιημένης στρατηγικής.

Η ΕΕ δίνει έμφαση στη συνοχή μεταξύ όλων των χρηματοοικονομικών ροών προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, προσπαθώντας να συγκεντρώσει βοήθεια, επενδύσεις, εμπόριο, κινητοποίηση εγχώριων πόρων και αποτελεσματικές πολιτικές. Για παράδειγμα, η Ε.Ε. έχει ένα πρόγραμμα υποστήριξης της Κινητοποίησης Εγχώριων Πόρων, το οποίο έχει ως στόχο την καθιέρωση αποτελεσματικών, διαφανών και δίκαιων συστημάτων φόρων στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η ΑΑΑΑ τονίζει ότι οι ιδιωτικές, διεθνείς και εγχώριες πηγές χρηματοδότησης καθώς και τα μη χρηματοοικονομικά μέσα υλοποίησης είναι αυτά που απαιτούνται για τους σκοπούς της βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ε.Ε. υποστηρίζει την πολυμερή πρωτοβουλία της Ολοκληρωμένης σε Εθνικά Πλαίσια Χρηματοδότησης. Είναι ένα εργαλείο χρηματοδότησης της βιώσιμης ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο.

Τόσο η ατζέντα 2030 όσο και η AAAA υπογραμμίζουν τη σημασία της επιστήμης, της τεχνολογία και της καινοτομίας ως ισχυρές κινητήριες δυνάμεις για την αειφόρο ανάπτυξη. Διεθνής συνεργασία στους τομείς αυτούς είναι απαραίτητο για την επίτευξη των ΣΒΑ.

Είναι ζωτικής σημασίας να διατηρήσουμε τις οικονομίες της Ε.Ε. σε μια πορεία βιώσιμης ανάπτυξης, πάντα μακροοικονομικά. Συνεπώς, η σταθερότητα στην Ε.Ε. είναι ένας πυλώνας της συμβολής της Ένωσης στην υλοποίηση των ΣΒΑ. Επιπλέον, η Ε.Ε. επιδιώκει να καταστήσει την οικονομία της πιο πράσινη. Για να το υλοποιηθεί αυτό, ζητά μια μετατόπιση από την εργασία στους περιβαλλοντικούς φόρους (Timmermans, Marianne, 2019).

Επιπρόσθετα, η σταθερή πρόοδος στη μείωση του δημόσιου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ ανακόπηκε λόγω της πανδημίας COVID-19. Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δημόσιο χρέος δεν θα υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ στα κράτη μέλη της. Ως συνέπεια της κρίσης του COVID-19 και των σχετικών δημόσιων δαπανών, ο συνολικός λόγος χρέους προς ΑΕΠ της ΕΕ αυξήθηκε απότομα το 2020, φθάνοντας το 90,6%. Πρόκειται για αύξηση 13,3 ποσοστιαίων μονάδων σε σύγκριση με το 2019. Είναι επίσης η υψηλότερη τιμή από το 2000, υπερβαίνοντας ακόμη και την αύξηση κατά 10,7 ποσοστιαίες μονάδες του συνολικού δείκτη χρέους προς ΑΕΠ της Ε.Ε. από το 2008 έως το 2009, που οφειλόταν στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Το 2020, ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ των κρατών μελών κυμαίνονταν από 18,2% στην Εσθονία έως 25,6% στην Ελλάδα. Περισσότερες από τις μισές χώρες της Ε.Ε. ξεπέρασαν το όριο του 60% το 2020 και επτά κράτη μέλη είχαν αναλογίες χρέους προς ΑΕΠ άνω του 100%.

Ως εκ τούτου, οι πολιτικές της Ε.Ε. όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία απαιτούν μετατόπιση της φορολογικής επιβάρυνσης από την εργασία στη ρύπανση. Οι περιβαλλοντικοί φόροι μπορούν να αποθαρρύνουν συμπεριφορές που είναι δυνητικά επιζήμιες για το περιβάλλον και μπορούν να παρέχουν κίνητρα για μείωση των ζημιολογώνων πράξεων.

Στη συνέχεια, ένα επίσης μεγάλο κεφάλαιο που στοχεύει η Ε.Ε είναι η ενίσχυση του τεχνολογικού τομέα και η ανάδειξη της τεράστιας σημασίας του στη σημερινή εποχή.

Στις σημερινές οικονομίες και κοινωνίες, οι ψηφιακές συνδέσεις είναι ζωτικής σημασίας, όπου η άμεση επικοινωνία μεταξύ ατόμων, οι τραπεζικές μεταφορές, η εργασία γραφείου, η δημόσια διάδοση πληροφοριών ή η ανάλυση δεδομένων είναι μερικές μόνο από τις δραστηριότητες που εξαρτώνται από το διαδίκτυο. Οι περιοχές χωρίς γρήγορες συνδέσεις στο Διαδίκτυο έχουν σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά μειονεκτήματα σε έναν ψηφιοποιημένο κόσμο.

Το να κάνουμε την Ευρώπη κατάλληλη για την ψηφιακή εποχή είναι συνεπώς μία από τις έξι προτεραιότητες της Επιτροπής για το 2019 έως το 2024. Στόχος είναι ο ψηφιακός μετασχηματισμός να λειτουργήσει για τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις, συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη του στόχου για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη έως το 2050.

Ο ΣΒΑ 17 αναγνωρίζει τη σημασία της πρόσβασης στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο αριθμός των ευρυζωνικών συνδρομών στο Διαδίκτυο ανά 100 κατοίκους είναι ένας από τους δείκτες που χρησιμοποιούνται από τον ΟΗΕ για τη μέτρηση της προόδου προς τον σχετικό στόχο. Στην ψηφιακή στρατηγική της για το 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τόνισε τη δέσμευση της Ε.Ε. για την ανάπτυξη μιας παγκόσμιας στρατηγικής ψηφιακής συνεργασίας, η οποία θα αντικατοπτρίζει τους ΣΒΑ.

Η ΕΕ στοχεύει να έχει συνδεσιμότητα gigabit για μέρη που οδηγούν τις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις, κάλυψη 5G για όλες τις αστικές περιοχές και όλα τα μεγάλα μονοπάτια επίγειων μεταφορών και πρόσβαση για όλα τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά σε συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο που προσφέρει τουλάχιστον 100 Mbps. Η στρατηγική Farm to Fork επιβεβαίωσε αυτόν τον στόχο ζητώντας την επιτάχυνση της ανάπτυξης του γρήγορου

ευρυζωνικού Διαδικτύου στις αγροτικές περιοχές για την επίτευξη του στόχου της 100% πρόσβασης έως το 2025. Στις 9 Μαρτίου 2021, η Επιτροπή “2030 Digital Compass”, παρουσίασε ένα όραμα και τις οδούς για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης έως το 2030, εστιάζοντας σε τέσσερις βασικούς τομείς: (1) δεξιότητες, (2) ασφαλείς και βιώσιμες ψηφιακές υποδομές, (3) ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων και (4) ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών. Με βάση την ανακοίνωση του 2016, το Digital Compass ορίζει τον στόχο ότι έως το 2030 όλα τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα πρέπει να καλύπτονται από ένα δίκτυο gigabit, με όλες τις κατοικημένες περιοχές να καλύπτονται από 5G.

4.2. Έργα της Ελλάδας για την επίτευξη του στόχου 17

Η χώρα μας βρίσκεται σταθερά προσηλωμένη στην επιτυχή εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ). Ήδη από το 2019 έχει ξεκινήσει μια διαδικασία εκπόνησης ενός Εθνικού Σχεδίου Εφαρμογής για όλους τους στόχους, στο οποίο θα αναφέρεται το σύνολο των κεντρικών και μακροπρόθεσμων μέτρων της ελληνικής πολιτικής, προκειμένου να εφαρμοστεί με ολοκληρωμένο τρόπο το σύνολο των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Έχει ιδιαίτερη βαρύτητα για την Ελλάδα, η συνεχής και αξιόπιστη ποσοτική και ποιοτική παρακολούθηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων που επιφέρουν οι πολιτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο σύνολο της κοινωνίας. Για αυτό το λόγο, το Γραφείο Συντονισμού, Θεσμικών, Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης έχει προχωρήσει, ύστερα από εκτεταμένη διαβούλευση με τα αρμόδια Ελληνικά Υπουργεία και την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), στην υιοθέτηση ενός πλήθους εθνικών δεικτών, με τους οποίους θα παρακολουθείται η πρόοδος της χώρας στην εφαρμογή των ΣΒΑ κατά τα επόμενα έτη υλοποίησης του πολιτικού προγράμματος. Οι εν λόγω δείκτες, θα επικαιροποιούνται και θα προσαρμόζονται ανάλογα με τις εξελίξεις σε επιμέρους πολιτικές προτεραιότητες και τα διαθέσιμα στατιστικά δεδομένα που έχουν επιλεγεί τόσο από το σύνολο των 232 υιοθετηθέντων δεικτών του ΟΗΕ, όσο και από το αντίστοιχο σύνολο των 100 δεικτών που έχει υιοθετήσει η Eurostat.

Η επιλογή των δεικτών έγινε με βάση τα εξής κριτήρια:

- Βάση της συμβατότητας με την ελληνική πραγματικότητα, τις υφιστάμενες συνθήκες και τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας.
- Βάση της συνάφειας με τις 8 Εθνικές Προτεραιότητες για τους ΣΒΑ, τις οποίες υιοθέτησε η χώρα μας, σε υψηλό πολιτικό επίπεδο, το 2017, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις της κοινωνίας των πολιτών και των λοιπών ενδιαφερόμενων μερών, καθώς αυτές εκφράζουν, με ολοκληρωμένο τρόπο και τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική), και
- Με βάση τη διαθεσιμότητα των στατιστικών δεδομένων από την ΕΛΣΤΑΤ, τα Υπουργεία και το σύνολο των ελληνικών Φορέων.
- Για την Ελλάδα, οι ΣΒΑ παρέχουν μία σημαντική δίοδο προς την ανάκαμψη και μετάβαση προς ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης, με ισορροπία μεταξύ των τριών πυλώνων – οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού. Η υλοποίησή των ΣΒΑ σήμερα, ξεπερνά τα όρια και τις αρμοδιότητες της Κυβέρνησης και των Υπουργείων, και αφορά πλέον το σύνολο των κοινωνικών εταίρων, από τον ιδιωτικό τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση, έως τις ΜΚΟ και τις οργανώσεις πολιτών. Όλοι θα πρέπει να συμπράξουν για την επίτευξή τους.

Σε επίπεδο Ε.Ε., οι SDGs αποτελούν κεντρική συνιστώσα της νέας Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας (EU Green Deal), η οποία θα παρέχει επιπλέον και το πλαίσιο των προγραμμάτων ανάκαμψης από την πανδημία προς την κατεύθυνση μίας «πράσινης» και βιώσιμης ανάκαμψης για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, ενσωματώνονται πλήρως στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ενώ πλέον το παράρτημα Ε των ετήσιων Εθνικών Εκθέσεων είναι αφιερωμένο στην πορεία επίτευξης των Στόχων σε κάθε κράτος-μέλος, με παρουσίαση ποσοτικών δεδομένων/δεικτών της Eurostat.

Τέλος, γίνεται προσπάθεια να εκπονηθεί μία ολοκληρωμένη Στρατηγική από την νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με χρονοδιαγράμματα και νομοθετικά εργαλεία προκειμένου να εξασφαλισθεί η επίτευξη των SDGs από την Ε.Ε. (εντός Ε.Ε. αλλά και εκτός), έως το 2030.

Υπό τον συντονισμό της πρώην Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης (πλέον Προεδρία της Κυβέρνησης) και την σημαντική συνεισφορά του ΥΠΕΝ, η Ελλάδα παρουσίασε με μεγάλη επιτυχία την 1η Εθνική Εθελοντική της Αξιολόγηση στον ΟΗΕ, τον Ιούλιο του 2018, στη Νέα Υόρκη. Επίσης, τον Μάιο του 2019, σε συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ πραγματοποιήθηκε μία πρώτη επιλογή δεικτών για την ποσοτική αποτίμηση της προόδου της χώρας, από το διεθνές πλαίσιο δεικτών ΣΒΑ και τη Eurostat. Σε επόμενα στάδια ακολουθεί η περαιτέρω προώθηση της υλοποίησης των SDGs σε εθνικό επίπεδο και η ενεργοποίηση της διαδικασίας εκπόνησης ενός Εθνικού Σχεδίου Εφαρμογής των ΣΒΑ, με την παράλληλη προώθηση ενός συστηματικότερου διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών, καθώς επίσης και την υιοθέτηση δεικτών για την ποσοτική παρακολούθηση της προόδου.

Η ελληνική δημόσια διοίκηση είναι μέλος της Σύμπραξης Ανοικτής Διακυβέρνησης, και ως εκ τούτου, αναγνωρίζει την αξία των αρχών της ανοιχτής διακυβέρνησης ως τον ακρογωνιαίο λίθο για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια, βασικό παράγοντα για τη συμμετοχή των πολιτών. Η συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων διασφαλίζεται από τον ιστότοπο *open.gov* - την Ελληνική Πρωτοβουλία Ανοικτής Διακυβέρνησης. Ο εν λόγω ιστότοπος έχει σχεδιαστεί για να εξυπηρετεί τις αρχές της διαφάνειας, της συζήτησης, της συνεργασίας και της υπευθυνότητας. Περιλαμβάνει τρεις κύριες πρωτοβουλίες: (i) ηλεκτρονική συζήτηση: σχεδόν κάθε σχέδιο νόμου ή ακόμη και πρωτοβουλία πολιτικής από την κυβέρνηση, δημοσιεύεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα *open.gov*, πριν από την υποβολή του στο κοινοβούλιο. Οι πολίτες και οι οργανισμοί μπορούν να δημοσιεύουν τα σχόλια, τις προτάσεις και τις επικρίσεις τους. Στη συνέχεια λαμβάνονται υπόψη από το αρμόδιο Υπουργείο που προτείνει το σχέδιο νόμου και αποτυπώνονται στην Έκθεση Δημόσιας Διαβούλευσης, η οποία συνοδεύει το σχέδιο νόμου κατά την κατάθεση στη βουλή, (ii) ανοιχτές προσκλήσεις για πρόσληψη υπαλλήλων δημόσιας διοίκησης: άνοιγμα ανώτατου και μεσαίου επιπέδου στον δημόσιο τομέα είναι διαθέσιμα στο Διαδίκτυο. Οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται ηλεκτρονικά χρησιμοποιώντας μια πλατφόρμα που είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο *open.gov*. (iii) *Labs OpenGov*: μια ανοιχτή πρωτοβουλία καινοτομίας που συγκεντρώνει ιδέες και προτάσεις από τους πολίτες, το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που επιχειρεί να απελευθερώσει τη δύναμη της αποκεντρωμένης γνώσης και να διερευνήσει νέους τρόπους αντιμετώπισης σύγχρονων προβλημάτων δημόσιας διοίκησης.

Η εφαρμογή των διασυνδεδεμένων ΣΒΑ, ιδίως των περιβαλλοντικών, απαιτεί, πάνω απ' όλα, συνεκτικές πολιτικές και μέτρα που λαμβάνουν υπόψη τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στο αρχικό στάδιο του σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των ανταλλαγών και των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων. Ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα ήταν η προώθηση εργαλείων διακυβέρνησης που διασφαλίζουν τη «συνοχή της πολιτικής για την αειφόρο ανάπτυξη», όπως ο χωροταξικός σχεδιασμός.

Τα άρθρα 24, 79 και 106 του Ελληνικού Συντάγματος ορίζουν ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός, ως η χωρική απεικόνιση των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων για τη διασφάλιση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, των βέλτιστων συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού και της οικονομικής ανάπτυξης, πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το πλούσιο γεωγραφικό προφίλ και την ποικιλομορφία της χώρας, ώστε να διαφυλαχθεί η οικονομική και κοινωνική συνοχή, να διορθωθούν οι γεωγραφικές

ανισορροπίες και οι χωρικές ανισότητες, να εξασφαλιστεί η αειφόρος διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων καθώς και να προωθηθεί η συνοχή και η συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων (π.χ. οικιστικές περιοχές, περιοχές παραγωγής και ελεύθερος χώρος σε περιοχές εκτός σχεδίου) σε χρόνο και χώρο, σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό και εθνικό.

Επομένως, η προώθηση μιας «Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Χωροταξίας» στην Ελλάδα συνιστά την υλοποίηση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης στην πράξη, βασισμένη σε τρεις πυλώνες, δηλαδή την ισορροπία, την προστασία και την ανάπτυξη. Αναλυτικά, περιλαμβάνει: (i) ένα γενικό «Στρατηγικό Έγγραφο Εθνικού Χωροταξικού Σχεδιασμού» που παρέχει το συνολικό όραμα και τους στρατηγικούς στόχους του χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας. (ii) δώδεκα «Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια» που καλύπτουν το σύνολο των ελληνικών διοικητικών και γεωγραφικών περιοχών, τα οποία αξιολογούνται και βρίσκονται υπό αναθεώρηση. (iii) «Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού». Αυτή τη στιγμή υπάρχουν τέσσερα Ειδικά Τομεακά Πλαίσια για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, για την Υδατοκαλλιέργεια, τη Βιομηχανία και τον Τουρισμό, τα οποία καθορίζουν μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους και κατευθυντήριες γραμμές. Αυτά τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού μπορούν, επίσης, να θεσπιστούν για ορισμένες κρίσιμες και ευαίσθητες περιοχές που αντιμετωπίζουν περιβαλλοντική υποβάθμιση, γεωγραφικό αποκλεισμό και συγκρούσεις χρήσεων γης σε Ορεινές, Παράκτιες, Νησιωτικές και Δυσπρόσιτες ή υποβαθμισμένες περιοχές. Και τέλος (iv) Ρυθμιστικά Σχέδια για τις Μητροπολιτικές Περιφέρειες Αθηνών και Θεσσαλονίκης.

Ταυτόχρονα, η Ελλάδα χτίζει ισχυρές συνεργασίες «εκτός συνόρων» με χώρες εταίρους που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις και μοιράζονται κοινούς στόχους, μέσω διμερών και τριμερών σχεδίων τεχνικής συνεργασίας, ειδικά στη γεωγραφική της γειτονιά, δηλαδή τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Ειδικότερα, σε μεσογειακό επίπεδο, η Ελλάδα είναι ένα πολύ ενεργό συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση της Βαρκελώνης για την προστασία του περιβάλλοντος της μεσογειακής παράκτιας ζώνης και θάλασσας: η Μονάδα Συντονισμού/Γραμματεία της Σύμβασης φιλοξενείται στην Αθήνα από το 1981 με την οικονομική υποστήριξη του Ελληνικού Κράτους. Επιπλέον, η Ελλάδα έχει φιλοξενήσει το 16ο COP της Συνέλευσης στην Αθήνα τον Φεβρουάριο του 2016, προέδρευσε του Προεδρείου των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης το 2016 και 2017 και προεδρεύει της «Μεσογειακής Επιτροπής για την Αειφόρο Ανάπτυξη» (MCSD) για το 2017-2019. Τέλος, η Ελλάδα δεσμεύεται για την πλήρη εφαρμογή της «Μεσογειακής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη» (MSSD, 2016-2025) που αποτελεί μια καλά επεξεργασμένη «μετάφραση» της Παγκόσμιας Ατζέντας 2030 στο περιφερειακό μεσογειακό πλαίσιο. Πρόκειται να λειτουργήσει ως ένα χρήσιμο εργαλείο για να καθοδηγήσει τις εθνικές προσπάθειες προς την ανάπτυξη ενός συμβατού Εθνικού Σχεδίου Εφαρμογής για τους ΣΒΑ, σε μεταγενέστερο στάδιο.

Αναγνωρίζοντας την αποφασιστική σημασία της ευρωπαϊκής και διεθνούς συνεργασίας, το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής συμμετέχει ενεργά σε πολυμερείς εταιρικές σχέσεις και διαδικασίες που προωθούν την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνομοσύνης στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου. Από την άποψη αυτή, το Υπουργείο συμβάλλει στην ανάπτυξη εθνικών θέσεων στο πλαίσιο διεθνών και περιφερειακών διαπραγματευτικών διαδικασιών, όπως οι τρέχουσες διακυβερνητικές διαβουλεύσεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για ένα Παγκόσμιο Σύμφωνο για την Ασφαλή, Ομαλή και Τακτική Μετανάστευση και ένα για τους Πρόσφυγες, σχετικά με τη συνεργασία της Ε.Ε. με τρίτες χώρες στους τομείς της μετανάστευσης και του ασύλου. Παράλληλα, το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής συμμετέχει ενεργά σε μια σειρά διεθνών διαδικασιών και φόρουμ που επιδιώκουν να προωθήσουν τον διεθνή διάλογο και τις συνέργειες σε θέματα

που σχετίζονται με τη μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένου του Παγκόσμιου Φόρουμ του ΟΗΕ για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη (GFMD).

4.3. Έργα των ΟΤΑ για την επίτευξη του στόχου 17

Δεδομένου ότι όλοι οι ΣΒΑ έχουν στόχους που σχετίζονται άμεσα με τις ευθύνες των τοπικών και περιφερειακών κυβερνήσεων, ιδιαίτερα με τον ρόλο τους στην παροχή βασικών υπηρεσιών, η συμμετοχή τους είναι απολύτως απαραίτητη για την επιτυχία της βιώσιμης ανάπτυξης. Στο πλαίσιο των 325 δήμων και 13 περιφερειών της Ελλάδας, υπάρχουν πολυάριθμες σημαντικές πολιτικές, υπηρεσίες και δράσεις που διεξάγονται σε όλη τη χώρα και σχετίζονται με πολλούς ΣΒΑ και Στόχους. Ωστόσο, οι τοπικές και περιφερειακές διοικήσεις που αναπτύσσουν και εκτελούν αυτές τις πολιτικές και έργα δεν γνωρίζουν συχνά την πιθανή σχέση τους με συγκεκριμένους ΣΒΑ. Επομένως, αυτό που χρειάζεται είναι δράσεις που να ευαισθητοποιούν και να συνηγορούν τον ενεργό ρόλο των τοπικών παραγόντων.

Οι τοπικές αρχές αναγνωρίζουν και δηλώνουν ότι το πεδίο εφαρμογής, η λειτουργία και οι πολιτικές τους στοχεύουν πρωτίστως στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και στην προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον τοπικής ανάπτυξης.

Μάλιστα, σε αυτές τις δύσκολες οικονομικές συγκυρίες, οι δήμοι έχουν κάνει μεγάλη προσπάθεια να δημιουργήσουν πολιτικές και μηχανισμούς ανακούφισης των τοπικών κοινωνιών. Κάποιοι από αυτούς επιδίωξαν συνεργασίες που τους επέτρεψαν να αναλάβουν γρήγορα δράση και να αντιμετωπίσουν τις πιο κρίσιμες προκλήσεις, επιδεικνύοντας παράλληλα μια σημαντική αίσθηση αλληλεγγύης από κάτω προς τα πάνω σε κάθε ευκαιρία.

Η επίτευξη των ΣΒΑ 11, 13 και 17 είναι υψίστης σημασίας για τους ανθρώπους και τους θεσμούς που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο. Σε αυτή την προοπτική, οι τοπικές αρχές προσπαθούν να ξεκινήσουν πολιτικές και συστήματα που έχουν σχεδιαστεί για να εξασφαλίσουν την ευημερία των ανθρώπων, να ενισχύσουν την αστική οικονομία και να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Οι Δήμοι Αθηναίων και Θεσσαλονίκης καθώς και τα Τρίκαλα, παρέχουν τρία καλά παραδείγματα υιοθέτησης στρατηγικών που αποσκοπούν να κάνουν τις πόλεις τους ανθεκτικές, ικανές να απορροφήσουν τυχόν μελλοντικούς κραδασμούς και πιέσεις στα κοινωνικά, οικονομικά και τεχνικά συστήματα και τις υποδομές τους. Η Στρατηγική Ανθεκτικότητας της Αθήνας στοχεύει σε μια πόλη ανοιχτή, πράσινη, προορατική και ζωντανή, ορίζοντας συγκεκριμένες δράσεις που αντιμετωπίζουν θέματα συντήρησης, ασφάλειας, αποτελεσματικότητας, λογοδοσίας, ετοιμότητας και διαχείρισης κρίσεων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω οικολογικών και κοινωνικών πολιτικών που ανυψώνουν το ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης και της δίνουν τη θέση που της αξίζει ως σημαντικός παράγοντας στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ευημερία, την περιβαλλοντική προσαρμογή και την τεχνολογική καινοτομία.

Με την ενσωμάτωση ή/και τη δημιουργία διαφανών δεσμών με διεθνή, καθώς και εθνικά ή δημοτικά στρατηγικά έγγραφα και κατευθυντήριες γραμμές, η Στρατηγική Ανθεκτικότητα Αθήνας 2030 προτείνει ένα ολοκληρωμένο, ολιστικό και δυναμικό πλαίσιο που μπορεί να παρέχει υποστήριξη στα συστήματα της πόλης, καθώς και στην ικανότητα να παρακολουθούν την απόδοσή τους, η οποία μπορεί στη συνέχεια να παρέχει ανατροφοδότηση για καλύτερο σχεδιασμό, ιεράρχηση και εφαρμογή των τεχνικών σχεδίων και του ετήσιου προϋπολογισμού. Έτσι, ο Δήμος μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις προκλήσεις του με δίκαιο και βιώσιμο τρόπο.

4.3.1. Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες εκπονήθηκε από το Συμβούλιο των Δήμων και των Περιφερειών της Ευρώπης (CEMR) με την

υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στα πλαίσια του 5ου Κοινοτικού Προγράμματος Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.(Ένωση Περιφερειών Ελλάδας, 2017)

Έχοντας ως αφετηρία την πεποίθηση ότι η ισότητα των φύλων είναι θεμελιώδες καθολικό δικαίωμα και δείκτης της δημοκρατικότητας μιας κοινωνίας και αναγνωρίζοντας ότι α) παρά τα θετικά βήματα που έχουν επιτευχθεί η ισότητα των φύλων δεν αποτελεί ακόμη πραγματικότητα στην καθημερινή ζωή και β) οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, ως βαθμίδες διακυβέρνησης που βρίσκονται εγγύτερα στον λαό, συνιστούν το ασφαλέστερο πεδίο για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και τη δημιουργία μιας ισόνομης κοινωνίας, η Ευρωπαϊκή Χάρτα έχει ως στόχο την δέσμευση από τις Περιφέρειες και τους Δήμους για την ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές τους δράσεις.

Στο κείμενο της Χάρτας, για το οποίο συνεργάστηκαν φορείς από διάφορες χώρες, η ευρύτητα και η πολυμορφία των εμπειριών και των προσεγγίσεων της αρχής της ισότητας των φύλων στα ευρωπαϊκά κράτη αξιοποιείται παρέχοντας ένα πλαίσιο συγκεκριμένων δράσεων οι οποίες εκτείνονται σε όλα τα πεδία αρμοδιοτήτων της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται 30 άρθρα στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι πολυεπίπεδοι ρόλοι των αυτοδιοικητικών φορέων ως: ασκούντων πολιτική εξουσία, εργοδοτών, αντιπροσώπων υπηρεσιών, παρόχων υπηρεσιών, υπευθύνων σχεδιασμού και κανονιστικών παραγόντων.

Στην Ελλάδα, η Ευρωπαϊκή Χάρτα έχει υπογραφεί από το σύνολο των Περιφερειών και από 154 Δήμους. Αναγνωρίζεται ότι όλοι οι δημότες, άνδρες και γυναίκες, ζουν και εργάζονται με ισότιμους, αλλά διαφορετικούς τρόπους, καθώς έχουν διαφορετικές ανάγκες και θα πρέπει όλες να λαμβάνονται υπόψη. Η ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές δράσεις του Δήμου έχει ως στόχο την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την αξιολόγηση δραστηριοτήτων και δράσεων, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες και Δημότες να επωφελούνται ισότιμα απ' όλες τις πολιτικές παρεμβάσεις.

4.3.2. UN Global Compact

Το UN Global Compact αποτελεί μια παγκόσμια πλατφόρμα για επιχειρήσεις και φορείς συνεργασίας, δικτύωσης και δέσμευσης στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς.

Η συμμετοχή στο UN Global Compact αποτελεί μια δεσμευτική υποχρέωση για την εφαρμογή, την δημοσιοποίηση πληροφοριών και την προώθηση των Δέκα Οικουμενικών Αρχών του δικτύου.

Δημιουργήθηκε το 2000 ως η μεγαλύτερη παγκόσμια πρωτοβουλία της Εταιρικής Βιωσιμότητας από τα Ηνωμένα Έθνη, προσκαλώντας τις επιχειρήσεις να ευθυγραμμίσουν τις στρατηγικές και τη λειτουργία τους με τις Δέκα Αρχές που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις συνθήκες εργασίας, το περιβάλλον και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Από το 2015 ενθαρρύνονται, παράλληλα, να αναλάβουν δράσεις που προάγουν τους Παγκόσμιους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Στα ελληνικά ο όρος UN Global Compact (UNGC) αποδόθηκε ως το Οικουμενικό Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις.

Το UNGC λειτουργεί σε παγκόσμια κλίμακα μέσω των Τοπικών Δικτύων του. Τα τοπικά δίκτυα είναι ομάδες επιχειρήσεων-μελών και φορέων-μελών του UNGC που ενώνουν τις δυνάμεις τους και συνεργάζονται με στόχο την προώθησή του και των Αρχών του.

Στην Ελλάδα το τοπικό δίκτυο ονομάζεται **Global Compact Network Hellas (GCNH)** και ο ρόλος του είναι να υποστηρίζει τα ελληνικά μέλη του UNGC σε σχέση με την εφαρμογή των Δέκα Αρχών και παράλληλα να δημιουργήσει ευκαιρίες για συνεργασία και συλλογική δράση.

Το GCNH λειτουργούσε στην Ελλάδα από το 2008, χωρίς δική του νομική οντότητα αλλά από το 2020 το GCNH ιδρύθηκε ως αυτόνομη νομική προσωπικότητα από 36 ελληνικά μέλη του UNGC.

Το Οικουμενικό Σύμφωνο του ΟΗΕ είναι ένα πλαίσιο βασισμένο σε αρχές για τις επιχειρήσεις, το οποίο αναφέρει δέκα αρχές στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Συμφώνου, οι εταιρείες ενώνονται με υπηρεσίες του ΟΗΕ, ομάδες εργασίας και την κοινωνία των πολιτών. Οι πόλεις μπορούν να ενταχθούν στο Παγκόσμιο Σύμφωνο μέσω του Προγράμματος Πόλεων.

Το Παγκόσμιο Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο πρωτοβουλία εταιρικής βιωσιμότητας (γνωστή και ως εταιρική κοινωνική ευθύνη) με 13.000 εταιρικούς συμμετέχοντες και άλλους ενδιαφερόμενους σε 170 χώρες με δύο στόχους: «Ενσωμάτωση των δέκα αρχών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες σε όλο τον κόσμο» και «Δράσεις προς υποστήριξη ευρύτερων στόχων του ΟΗΕ, όπως οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας (ΑΣΧ) και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ)».

Το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ ξεκίνησε αρχικά με εννέα Αρχές. Στις 24 Ιουνίου 2004, κατά τη διάρκεια της πρώτης Συνόδου Κορυφής των Ηγετών του Παγκόσμιου Συμφώνου, ο Κόφι Ανάν ανακοίνωσε την προσθήκη της δέκατης αρχής κατά της διαφθοράς σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς που εγκρίθηκε το 2003.

Αρχές του δικτύου:

- 1) Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να υποστηρίζουν και να σέβονται την προστασία των διεθνώς διακηρυγμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- 2) Εξάλειψη παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- 3) Οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προασπίζουν την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την αποτελεσματική αναγνώριση του δικαιώματος στις συλλογικές διαπραγματεύσεις.
- 4) Εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής και υποχρεωτικής εργασίας.
- 5) Αποτελεσματική κατάργηση της παιδικής εργασίας.
- 6) Εξάλειψη των διακρίσεων στο εργασιακό περιβάλλον.
- 7) Προληπτική προσέγγιση στις περιβαλλοντικές προκλήσεις από τις επιχειρήσεις.
- 8) Ανάληψη πρωτοβουλιών για την περιβαλλοντική ευθύνη.
- 9) Ανάπτυξη και διάδοση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.
- 10) Εξάλειψη της διαφθοράς σε όλες τις μορφές της, συμπεριλαμβανομένου του εκβιασμού και της δωροδοκίας. (<https://globalcompact.gr/schetika-me-emas/>)

5. Προτάσεις για ατομικές δράσεις για την επίτευξη του στόχου 17

Η επίτευξη της ατζέντας των ΣΒΑ προϋποθέτει στενή συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων, του ιδιωτικού τομέα καθώς και της κοινωνίας των πολιτών. Οι εν λόγω χωρίς αποκλεισμούς συνεργασίες, οι οποίες θα βασίζονται σε αρχές, αξίες και κοινό όραμα με κοινούς στόχους, θα τοποθετούν τους ανθρώπους και τον πλανήτη στο επίκεντρο. Είναι απαραίτητες, σε παγκόσμιο, περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Υπάρχει επιτακτική ανάγκη να κινητοποιήσουμε, να ανακατευθύνουμε και να ξεκλειδώσουμε τη μετασηματιστική δύναμη των τρισεκατομμυρίων δολαρίων από τους ιδιωτικούς πόρους, ώστε να υλοποιήσουμε τους στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι μακροχρόνιες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ξένων επενδύσεων, είναι αναγκαίες σε κρίσιμους τομείς των αναπτυσσόμενων χωρών. Μεταξύ αυτών των τομέων βρίσκεται και η βιώσιμη ενέργεια, οι υποδομές και οι μεταφορές καθώς και οι τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφόρησης. Ο ιδιωτικός τομέας θα πρέπει να επαναπροσδιορίσει τη σαφή του κατεύθυνση. Ο έλεγχος, οι κανονισμοί και τα κίνητρα τα οποία επιτρέπουν τέτοιες

επενδύσεις, θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν. Παράλληλα, οι εθνικοί μηχανισμοί παρακολούθησης όπως και οι ανώτατοι ελεγκτικοί θεσμοί και μηχανισμοί εποπτείας από τους νομοθέτες θα πρέπει επίσης να ενισχυθούν με τη σειρά τους (<https://csr.ert.gr/keep/17-stoxoi-viosimis-anartyxis/>).

Η ανάγκη για άμεση κινητοποίηση όλων των μηχανισμών, σε όλα τα επίπεδα είναι εμφανής. Πέρα από τους κρατικούς και διεθνείς μηχανισμούς, υπάρχει και η ανάγκη για ατομική δράση των πολιτών, στον βαθμό που μπορεί ο καθένας προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Βασικό εργαλείο και κομβικής σημασίας είναι η δράση για την επίτευξη του στόχου 17 είναι η χρηματοδότηση. Μέσω του στόχου 17 επιδιώκεται η συνεργασία για την διεθνή στήριξη αναπτυσσόμενων κρατών που αδυνατούν ή δεν έχουν τους απαιτούμενους πόρους να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες ανάγκες τους. Επομένως, μια απαραίτητη και πολύ σημαντική ατομική δράση θα ήταν η μεμονωμένη προσπάθεια κάθε πολίτη για την αποταμίευση ενός σημαντικού χρηματικού ποσού, ανάλογα με τις εισοδηματικές του δυνατότητες και η διάθεση του στον κρατικό μηχανισμό που έχει αναλάβει την κινητοποίηση συγκέντρωσης εγχώριων πόρων προς στήριξη τρίτων (<https://gslegal.gov.gr>).

Εν συνεχεία, ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο του στόχου 17 είναι η τεχνολογία. Πρέπει να υπάρξει άμεση και ισχυρή ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ Βορρά-Νότου σε θέματα σχετικά με την πρόσβαση στην επιστήμη, την τεχνολογία και την καινοτομία. Είναι αναγκαία η ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων. Σε αυτό κάθε πολίτης μπορεί να συμβάλει λαμβάνοντας την πρωτοβουλία οργάνωσης και συμμετοχής σε φόρουμ συνεργασίας τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Ατομικά λοιπόν, άτομα με εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στους συγκεκριμένους τομείς, οφείλουν να αναλάβουν πρωτοβουλίες ενημέρωσης της πλειοψηφίας του πληθυσμού και διάδοσης των γνώσεών τους. Καθώς ο πλούτος διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην επίτευξη όλων αυτών των δράσεων, πολίτες με την απαραίτητη οικονομική επιφάνεια είναι απαραίτητο να αναλάβουν δράσεις χρηματοδότησης τέτοιων πρωτοβουλιών.

Μέσω του στόχου 17, επιδιώκεται επίσης μια σημαντική αύξηση των εξαγωγών των αναπτυσσόμενων χωρών, με στόχο τον διπλασιασμό των παγκόσμιων εξαγωγών των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών μέχρι το 2020. Ατομικές δράσεις όσον αφορά το εμπόριο είναι δύσκολο να υπάρξουν λόγω του κλειστού του χαρακτήρα ως προς τον έλεγχο του. Ωστόσο, η ενημέρωση των πολιτών ως προς το εμπόριο των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και των προϊόντων που αυτά εξάγουν ίσως βοηθήσει στην περαιτέρω ενίσχυση τους. Στον συγκεκριμένο τομέα πρέπει να υπάρξουν ατομικές δράσεις από επιφανείς πολίτες, πλοιοκτήτες, οι οποίοι υπό τον κρατικό μανδύα στήριξης θα ενισχύσουν τις εμπορικές δράσεις τους στους αναγκαίους χώρους.

Επιπροσθέτως, έως το 2020, στοχεύεται η ενίσχυση της υποστήριξης της οικοδόμησης ικανότητας των αναπτυσσόμενων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών, προκειμένου να αυξηθεί σημαντικά η υψηλή ποιότητα, αξιόπιστων δεδομένων, διαχωρισμένων κατά εισόδημα, φύλο, ηλικία, εθνικότητα, γεωγραφική τοποθεσία και άλλα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια. Στο συγκεκριμένο στόχο οι ατομικές δράσεις, εγχώρια αλλά και διεθνώς είναι απαραίτητες για την ταχύτερη υλοποίηση του. Πρέπει οι πολίτες αρχικά σε τοπικό επίπεδο και ύστερα σε εθνικό να αρχίσουν να στηρίζουν πιο ενεργά την περιοχή που διαμένουν. Ιδιαίτερα εάν αυτή είναι απομακρυσμένη και ελαφρώς ανεπτυγμένη. Αυτό σημαίνει πως πρέπει να οργανωθούν και αναλάβουν δράσεις ανάπτυξης στις περιοχές τους και ενίσχυση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων. Πρέπει να γίνουν προσπάθειες προώθησης των θετικών τους χαρακτηριστικών για την προσέλκυση επενδύσεων.

Μια επίσης πολύ σημαντική ατομική δράση είναι η εργασία εθελοντικά ή μη σε ΜΚΟ που εργάζονται για τους Παγκόσμιους Στόχους. Μπορούμε να συνεισφέρουμε μέσω διαφόρων έργων στην επίτευξη των Στόχων μέχρι το 2030.

Η επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ατζέντας 2030 απαιτεί μια αναζωογονημένη και ενισχυμένη παγκόσμια εταιρική σχέση που φέρνει σε επαφή τις κυβερνήσεις, την κοινωνία των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα, το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και άλλους παράγοντες, κινητοποιώντας όλους τους διαθέσιμους πόρους. Η επίτευξη των στόχων υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της συγκέντρωσης των απαραίτητων πόρων, είναι το κλειδί για την υλοποίηση της ατζέντας, όπως και η πλήρης εφαρμογή της ατζέντας δράσης της Αντίς Αμπέμπα. Η αυξανόμενη στήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, τις μεσόγειες αναπτυσσόμενες χώρες και τα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη, είναι θεμελιώδης για τη δίκαιη πρόοδο για όλους.

Ισχυρότερες συνεργασίες θα συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφόρο ανάπτυξη κινητοποιώντας πόρους, ανταλλάσσοντας γνώσεις, προωθώντας τη δημιουργία και τη μεταφορά περιβαλλοντικά ορθών τεχνολογιών και την ανάπτυξη ικανοτήτων. Υπάρχουν τεράστια περιθώρια για να καταστεί το υπάρχον χρηματοπιστωτικό σύστημα πιο βιώσιμο με την ενσωμάτωση της διάστασης του περιβάλλοντος.

Απαιτείται αυξανόμενη συνεργασία μεταξύ πολυμερών οργανισμών και χορηγών του ιδιωτικού τομέα για να παρασχεθούν τα παραπάνω στις αναπτυσσόμενες χώρες. Οι δικαιούχοι τεχνολογιών που αυξάνουν την αποδοτικότητα της χρήσης των φυσικών πόρων, χρειάζεται να δημιουργούν χαμηλά απόβλητα, να αντιμετωπίζουν τη ρύπανση που δημιουργείται και να μετριάζουν την κλιματική αλλαγή.

Τέλος, αξίζει μια ανάγνωση το πρόγραμμα και ο οδηγός των Η.Ε. με τίτλο “The Lazy Person’s Guide to Saving the World” όπου αναφέρεται σε ατομικές και συλλογικές προτάσεις, τις οποίες μπορούμε να ακολουθήσουμε όλοι μας για την υλοποίηση όλων των στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης με κεντρικό γνώμονα την προστασία του πλανήτη μας.

6. Συμπεράσματα

Οι ΣΒΑ μπορούν να υλοποιηθούν μόνο με ισχυρές παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις και συνεργασία. Ενώ οι ανθρωπιστικές κρίσεις που προκαλούνται από συγκρούσεις ή φυσικές καταστροφές συνεχίζουν να απαιτούν περισσότερους οικονομικούς πόρους και βοήθεια. Πολλές χώρες απαιτούν, επίσης, Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και το εμπόριο.

Ο κόσμος είναι πιο διασυνδεδεμένος από ποτέ. Η βελτίωση της πρόσβασης στην τεχνολογία και τη γνώση είναι ένας σημαντικός τρόπος ανταλλαγής ιδεών και προώθησης της καινοτομίας. Ο συντονισμός πολιτικών που θα βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες να διαχειριστούν το χρέος τους, καθώς και η προώθηση των επενδύσεων για τους λιγότερο ανεπτυγμένους, είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι στόχοι οδηγούν στην ενίσχυση της συνεργασίας Βορρά-Νότου και Νότου-Νότου υποστηρίζοντας εθνικά σχέδια για την επίτευξη όλων των στόχων. Η προώθηση του διεθνούς εμπορίου και η παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες για να αυξήσουν τις εξαγωγές τους είναι όλα μέρος της επίτευξης ενός καθολικού συστήματος στο εμπόριο βασισμένο σε κανόνες δικαίου.

Πολύ απλά, χωρίς σημαντική πρόοδο στο SDG 17, η επίτευξη των υπολοίπων από τους πρώτους 16 στόχους θα είναι σχεδόν αδύνατο. Η ανάγκη για δράσεις τόσο σε ατομικό όσο και σε κρατικό-διεθνές επίπεδο είναι πιο αναγκαία από ποτέ, ύστερα και από το τεράστιο πλήγμα που δέχεται ο πλανήτης λόγω του Covid-19 και έχει προκαλέσει αναταραχή σε όλους τους τομείς, κοινωνικούς και μη.

Το γεγονός ότι ορισμένες από τις πλουσιότερες χώρες του κόσμου ουσιαστικά αποτυγχάνουν στο SDG 17 είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό λόγω της δομής του ίδιου του Στόχου. Ο ίδιος ο στόχος καλεί τις χώρες που είναι πιο ευκατάστατες να αναλάβουν μεγαλύτερη ευθύνη. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει καθοδήγηση και υποστήριξη της ανάπτυξης των ικανοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες ή βελτίωση της πρόσβασης σε βιώσιμες τεχνολογίες και τεχνολογική ανάπτυξη στις αναδυόμενες οικονομίες.

Εάν δεν γίνουν βήματα συντονισμού, συνεργασίας και συνεδριάσεων εντός των κρατικών μηχανισμών αλλά και μεταξύ των χωρών για να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη των ΣΒΑ, η πιθανότητα επίτευξής τους γίνεται μικρότερη χρόνο με το χρόνο.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

- Gentiloni, P. (2021). *Sustainable development in the European Union*. Luxemburg https://www.statistics.gr/documents/20181/13491320/SDG_monitoring_report_2021.pdf/020b3d56-cc32-7f9c-f4e5-57cb47451d99 (τ.π. 10/12/2021)
- Europa – Eurostat (2021). <https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/home> (τ.π. 10/12/2021)
- UNEP (2021). *Goal 17-Partnerships for the goals*. <https://www.unep.org/explore-topics/sustainable-development-goals/why-do-sustainable-development-goals-matter/goal-17> (τ.π. 10/12/2021)
- In action for a better world. (2019). *In action for a sustainable life*. <https://inactionforabetterworld.com> (τ.π. 9/12/2021)
- Timmermans, F., & Marianne, T. (2019). *Sustainable development in the European Union*. Luxemburg. <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/9940483/KS-02-19-165-EN-N.pdf> (τ.π. 10/12/2021)
- Pierce, A. (2018). Why SDG 17 is the Most Important Un SDG?. *Sopact*, <https://www.sopact.com/perspectives/sdg17-most-important-sdg> (τ.π. 10/12/2021)
- SDG Tracker. (2021). *Revitalize the global partnership for sustainable development*. <https://sdg-tracker.org/global-partnerships> (τ.π. 12/12/2021)
- UNDP (2021) *The SDGS in Action*. <https://www.undp.org/sustainable-development-goals> (τ.π. 12/12/2021)
- Ένωση Περιφερειών Ελλάδας. (2017). *Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες*. <https://www.enpe.gr/el/en-p-e/tomeas-isotitas/enimerotiko-yliko/814-europaiki-xarta-isotitas-ton-fylon-topikes-koinonies> (τ.π. 12/12/2021)
- Global Compact Network Hellas (2021). *Το UN Global Compact μια παγκόσμια πλατφόρμα για επιχειρήσεις και φορείς συνεργασίας, δικτύωσης και δέσμευσης σε τομείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εργασίας, περιβάλλοντος και καταπολέμησης της διαφθοράς*. <https://globalcompact.gr/schetika-me-emas/> (τ.π. 12/12/2021)
- Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την Ευρώπη. <https://www.simfonodimarxon.eu/el/> (τ.π. 12/12/2021)
- Εταιρική Κοινωνική ευθύνη. *Οι 17 στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ο.Η.Ε.* <https://csr.ert.gr/keep/17-stoxoi-viosimis-anaptyxis/> (τ.π. 12/12/2021)
- GSLEGAL (2016) (<https://gslegal.gov.gr/wp-content/uploads/2016/12/%CE%A3%CE%A4%CE%9F%CE%A7%CE%9F%CE%99-%CE%92%CE%99%CE%A9%CE%A3%CE%99%CE%9C%CE%97%CE%A3-%CE%91%CE%9D%CE%91%CE%A0%CE%A4%CE%A5%CE%9E%CE%97%CE%A3-EL.pdf>) (τ.π. 12/12/2021)